

THÔNG BÁO
Kết luận Hội thảo Khoa học
“Luận cứ phát triển kinh tế vùng Tây Nam Nghệ An”

Ngày 30 tháng 11 năm 2023, UBND tỉnh tổ chức Hội thảo khoa học “Luận cứ phát triển kinh tế vùng Tây Nam Nghệ An”.

Đồng chủ trì Hội thảo có: PGS.TS Trần Đình Thiên - Nguyên Viện trưởng Viện Kinh tế, Tổ phó Tổ tư vấn KTXH tỉnh; TS. Lê Văn Hùng - Phó Viện trưởng phụ trách Viện Nghiên cứu phát triển bền vững Vùng (thuộc Viện Hàn lâm khoa học xã hội Việt Nam) và Th.s Nguyễn Quý Linh - Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ.

Tham dự hội thảo có: TS. Lê Xuân Sang - Phó Viện trưởng Viện Kinh tế Việt Nam; TS. Phan Thị Thuý Hiền - Phó Viện trưởng Viện Dược liệu TW; PGS.TS Trần Thế Bách - Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật; Đại diện Viện Nghiên cứu Phát triển bền vững Vùng; Viện Kinh tế Việt Nam; Trung tâm Nghiên cứu Dược liệu Bắc Trung Bộ; Đại diện các sở, ban, ngành cấp tỉnh; Đại diện lãnh đạo UBND các huyện vùng Tây Nam; Hiệp hội doanh nghiệp tỉnh; Hội doanh nghiệp tiêu biểu; Hội doanh nghiệp vừa và nhỏ, Hội doanh nhân trẻ; các doanh nghiệp trên địa bàn các huyện vùng Tây Nam; Các chuyên gia, nhà nghiên cứu trong và ngoài tỉnh.

Sau khi nghe báo cáo, tham luận và các ý kiến tại Hội thảo, Hội thảo tiếp thu một số nội dung như sau:

1. Cơ chế chính sách, quy hoạch và liên kết vùng Tây Nam

- Cần xây dựng các kế hoạch để phát triển kinh tế - xã hội trong vùng, gắn kết phát triển các tiểu vùng và liên vùng. Các huyện trong vùng cần có kế hoạch để cùng tập trung nguồn lực từ một số chương trình mục tiêu quốc gia để tập trung đầu tư cơ sở hạ tầng, các lĩnh vực, dự án liên kết vùng.

- Các địa phương trong vùng cần có chương trình ký kết hợp tác các lĩnh vực có lợi thế và phát triển vùng nguyên liệu cũng như kêu gọi doanh nghiệp để chế biến sản phẩm.

- Có cơ chế chính sách rõ ràng trong việc thu hút vốn đầu tư vào các ngành kinh tế trọng điểm của vùng.

- Sớm lập quy hoạch phát triển nông nghiệp công nghiệp hóa hành lang đường Hồ Chí Minh.

- Quy hoạch phát triển rừng lồng ghép với chủ trương quy hoạch phát triển cây dược liệu.

- Hình thành Khu kinh tế Cửa khẩu Thanh Thủy sẽ đóng vai trò quan trọng lan tỏa sự phát triển vùng Tây Nam và các khu vực lân cận.

2. Phát triển cơ sở hạ tầng:

Tăng cường đầu tư xây dựng, nâng cấp và hoàn thiện các trục kết nối liên tỉnh, liên vùng theo hướng đồng bộ, hiện đại nhằm giải quyết vấn đề giao thông giữa các vùng, địa phương được thuận lợi hơn. Giao thông và viễn thông là hai lĩnh vực thuộc nhóm ưu tiên trong việc hỗ trợ phát triển kinh tế Tây Nam.

3. Phát triển một số lĩnh vực lợi thế của vùng

3.1. Phát triển kinh tế rừng, dược liệu

- Chuyển đổi tư duy sản xuất sang giá trị kinh tế dưới tán rừng và người dân cùng làm kinh tế dưới tán rừng.

- Rà soát lại toàn bộ cơ chế, chính sách, như chính sách ruộng đất, chính sách hỗ trợ khuyến khích, chính sách khoa học công nghệ, chính sách đầu tư và chính sách thu hút đầu tư, chính sách đào tạo nguồn nhân lực... liên quan đến kinh tế rừng.

- Nghiên cứu đầy đủ để cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn về phát triển kinh tế rừng Nghệ An (*Thúc đẩy hình thành thị trường dịch vụ các - bon rừng là một trong hướng đi chiến lược đối với lĩnh vực lâm nghiệp; Sản phẩm lâm nghiệp xuất khẩu; Chăn nuôi, trồng trọt và sản phẩm liên quan dựa vào thế mạnh của rừng...*)

- Xây dựng đề án/chương trình phát triển dược liệu Nghệ An; Từ nay đến 2030, ưu tiên tập trung phát triển trên địa bàn 2 huyện Kỳ Sơn và Tương Dương nhằm tranh thủ nguồn lực từ Chương trình mục tiêu quốc gia. Trong đó ưu tiên các giống cây dược liệu đã được khảo nghiệm trên địa bàn và đang có thị trường.

- Phát huy tối đa tri thức bản địa về trồng dược liệu để kết hợp với kỹ thuật canh tác mới và hỗ trợ thương mại hóa các bài thuốc gia truyền để kích thích nhu cầu dược liệu.

- Nghiên cứu xây dựng quy trình trồng rừng thâm canh cây gỗ lớn và cây lâm sản ngoài gỗ đạt hiệu quả kinh tế cao, phù hợp với từng vùng trồng rừng trọng điểm. Nghiên cứu chọn tạo giống cây lâm nghiệp nhập nội và bản địa chủ lực làm gỗ lớn; cây lâm sản ngoài gỗ có năng suất, chất lượng, lợi thế cạnh tranh cao. Sản phẩm lâm nghiệp xuất khẩu là một trong những nguồn thu quan trọng từ rừng cho kinh tế Tây Nam.

- Nghiên cứu xây dựng quy trình công nghệ, thiết kế chế tạo thiết bị, nguyên liệu phụ trợ tiên tiến trong khai thác, bảo quản, chế biến gỗ, lâm sản ngoài gỗ đáp ứng yêu cầu trong nước và xuất khẩu.

- Hình thành vườn bảo tồn/bảo tàng cây dược liệu tại Vườn Quốc gia Pù Mát

3.2. Phát triển du lịch

- Phát triển du lịch sinh thái, du lịch nghỉ dưỡng, du lịch chăm sóc sức khỏe, du lịch văn hóa gắn với du lịch cộng đồng mang đậm bản sắc dân tộc. Du lịch rừng kết hợp với bản sắc văn hóa đồng bào dân tộc là một hướng phát triển kinh tế của Tây Nam.

- Phát huy lợi thế, khai thác có hiệu quả và giá trị thương hiệu của Khu dự trữ sinh quyển miền Tây Nghệ An.

- Chuyển những giá trị của tài nguyên du lịch (*thiên nhiên và văn hóa truyền thống*) thành niềm tự hào, là tài sản cho các hoạt động phát triển của cộng đồng.

- Rà soát, đánh giá đầy đủ các tài nguyên du lịch trong vùng đặc biệt là các tài nguyên phi vật thể, những giá trị văn hóa, câu chuyện văn hóa của chúng để có chiến lược khôi phục, bảo tồn, khai thác các giá trị văn hóa của các dân tộc thiểu số trên từng địa bàn.

- Các huyện kết nối xây dựng các gói sản phẩm du lịch khác biệt và độc đáo theo đặc trưng từng địa phương, tránh trùng lặp, bắt chước sản phẩm của nhau.

- Đảm bảo phát triển du lịch xanh, du lịch sinh thái thông qua các quy chế về việc bảo tồn và phát triển tài nguyên du lịch ở một số vùng sinh thái tiêu biểu. Xây dựng các mô hình du lịch bền vững cho các loại hình du lịch có tiềm năng vùng Tây Nam. Chuyển đổi số và ứng dụng công nghệ trong quảng bá du lịch.

3.3. Phát triển kinh tế cửa khẩu

- Đề xuất đầu tư cơ sở hạ tầng Cửa khẩu quốc tế Nậm Cắn và Cửa khẩu quốc gia Thanh Thủy để hình thành khu kinh tế.

- Xây dựng cơ chế chính sách ưu đãi đầu tư đặc thù vào phát triển hạ tầng biên giới, trong đó chú trọng chính sách phát triển hạ tầng thương mại biên giới đất liền.

3.4. Ứng dụng khoa học và công nghệ xây dựng các sản phẩm đặc sản của địa phương thành hàng hóa

- Đề xuất mô hình kết hợp toàn diện và hợp lý cho bảo tồn và phát triển bền vững tài nguyên thực vật tại Tây Nam Nghệ An

- Nghiên cứu xây dựng chuỗi giá trị các sản phẩm từ lâm sản ngoài gỗ gắn với doanh nghiệp như chuỗi giá trị dược liệu, chuỗi giá trị gỗ và lâm sản ngoài gỗ, chuỗi giá trị tre nứa các loại.

- Đổi mới với các sản phẩm đặc sản vùng Tây Nam, tác động khoa học và công nghệ tập trung ứng dụng kỹ thuật nhân giống, tạo giống, khai thác và phát

triển các nguồn gen quý bản địa; Ứng dụng khoa học và công nghệ trong các khâu sản xuất và nhất là chế biến. Xây dựng và phát triển thương hiệu một cách bài bản, khoa học và đúng quy định pháp luật. Có quản lý về chất lượng, có nguồn gốc rõ ràng.

- Mở rộng mô hình doanh nghiệp nằm trong HTX để thực hiện các hoạt động liên kết sản xuất và chế biến, tiêu thụ.

4. Đào tạo nguồn nhân lực

- Cần chú trọng vào đào tạo nguồn nhân lực, tập huấn kỹ năng về du lịch cho cộng đồng người dân làm du lịch

- Đào tạo nghề, dạy tiếng Anh miễn phí phục vụ phát triển du lịch.

- Tổ chức đào tạo tập huấn cho đội ngũ cán bộ ngành nông nghiệp nhất là cán bộ khuyến nông, cán bộ các Trung tâm kỹ thuật nông nghiệp cấp huyện và khuyến nông cấp xã, thôn bản về kỹ thuật canh tác, thu hoạch, sơ chế được liệu theo tiêu chuẩn GACP để hướng dẫn và chuyển tải, truyền đạt lại cho nông dân.

- Chính quyền các huyện tạo điều kiện để thiết lập mối liên hệ chặt chẽ với Trường Đại học thông qua việc ký kết hợp tác trong công tác đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và phục vụ cộng đồng.

5. Thu hút đầu tư, doanh nghiệp

- Nghiên cứu chuyên sâu đồng bộ xu hướng và triển vọng các dự án đầu tư theo ngành hàng, khu vực địa lý trong thời gian tới.

- Mở rộng các hoạt động, hình thức xúc tiến đầu tư, đặc biệt là marketing miền Tây Nghệ An.

- Thu hút có trọng điểm các doanh nghiệp: Chế biến được liệu và dược phẩm về đầu tư ở Nghệ An để thúc đẩy ngành dược liệu phát triển. Kêu gọi các doanh nghiệp lớn đầu tư hạ tầng du lịch để thu hút khách du lịch.

- Khuyến khích, tạo điều kiện doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp ở vùng Tây Nam, phát triển các vùng sản xuất tập trung gắn với công nghiệp chế biến, ứng dụng công nghệ cao, nâng cao chuỗi giá trị sản phẩm.

- Hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi cho cộng đồng doanh nghiệp trồng rừng, chế biến gỗ và lâm sản, từng bước mở rộng thị trường, tham gia tích cực vào chuỗi cung ứng toàn cầu.

- Khuyến khích các thành phần kinh tế xây dựng các cơ sở chế biến vừa và nhỏ ở các địa phương để thu gom sơ chế, làm vệ tinh cho các nhà máy chế biến trong vùng.

6. Hợp tác quốc tế và an ninh, quốc phòng vùng biên giới

- Mở rộng hợp tác với Lào và Thái Lan là một hướng ưu tiên; Thường xuyên tổ chức gặp gỡ hội đàm, trao đổi hợp tác kinh tế, du lịch, thương mại, liên kết phát triển kinh tế vùng biên với nước Bạn.

- Phát triển kinh tế gắn với an ninh, quốc phòng vùng biên giới: Liên kết giữa các huyện biên giới tỉnh Nghệ An với các huyện biên giới tiếp giáp Lào. Đẩy nhanh CCHC tại các cửa khẩu biên giới, tạo điều kiện thông thoáng, thúc đẩy giao lưu, phát triển KT-XH; Làm tốt công tác phòng, chống và đấu tranh các loại tội phạm và tình hình di dịch cư ở khu vực biên giới.

Trên đây là những nội dung tiếp thu tại Hội thảo khoa học “Luận cứ phát triển kinh tế vùng Tây Nam Nghệ An”.

UBND tỉnh thông báo để các cơ quan, đơn vị liên quan biết và có căn cứ phối hợp triển khai thực hiện./. ✓

Nơi nhận:

- Chủ tịch, PCT VX UBND tỉnh;
- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy;
- CVP, PVP VX UBND tỉnh;
- Các sở, ban, ngành;
- UBND các huyện, TP, TX;
- CN: TH (Toàn);
- Lưu VT-UB.

**TL. CHỦ TỊCH
KT. CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ CHÁNH VĂN PHÒNG**

Chu Hữu Bằng

